Бруно Ферреро

Спів польового цвіркуна

Переклад за виданням: Bruno Ferro.Spiev swierszcza polnego.

Krotkie opomiadania dla ducha. Wydawnictwo

Salezjanskie. Warszava, 1995.

ПОЛЬОВИЙ ЦВІРКУН І МОНЕТА

Один мудрий індус мав приятеля. Приятель жив у Мілані. Вони познайомилися в Індії, коли італієць приїздив туди зі своєю сім'єю. Індус провадив екскурсії для італійців, відкриваючи їм найхарактерніші закутки своєї вітчизни.

Міланець заприязнився з індусом і на знак вдячності запросив того до свого міста. Індус довго не міг відважитися на таку далеку подорож, але врешті-решт дав себе переконати. Й ось настав день, коли він зійшов з трапу літака на летовищі Малпенса, що під Міланом.

Наступного дня міланець та індус разом прогулювалися по центру міста. Смаглявий чорнобородий індус, із жовтим тюрбаном на голові, притягував зацікавлені погляди перехожих. А міланцеві лестило, що має такого екзотичного приятеля.

У якийсь момент, на площі святого Вавила, індус затримався і спитав:

— Чи чуєш те, що я зараз чую? Міланець, трохи здивований, нагострив слух, але змушений був відповісти, що чує шум міста.

— Тут поблизенько співає цвіркун, — запевнив індус.

— Де там, тобі здалося, — мовив міланець. — Я чую лишень міський галас. Та й цвіркунів тут немає.

— Мені не здалося. Я справді чую цвіркуна, — наполягав індус і взявся перевертати листя. Поруч росло кілька тоненьких деревець. За якусь хвилину він показав маленького співака. Цвіркун, незадоволений, що його концерт перервали, намагався від них сховатися.

— Ну то що, бачиш цвіркуна? — поспитав індус.

— Справді, — визнав міланець. — Ви, індуси, маєте дуже гострий слух, не те що ми, білі...

— Ти помиляєшся, — усміхнувся мудрий індус. — Ось поглянь...

З цими словами він витягнув з кишені дрібну монетку і кинув її на хідник. Тієї ж миті чотири

чи п'ять осіб обернулися і подивилися у той бік.

— Ну як, бачив? — спитав індус. — Супроти цвіркунової пісні дзенькіт монетки прозвучав зовсім тихо. А стільки білих його почуло.

Ці коротенькі історії, що оповідаю тобі, схожі на спів цвіркуна у місті. Хочу попросити тебе, аби ти бодай на хвильку прислухався до голосів, на які ми всі перестали звертати увагу. Це ті голоси і ті пісні, що звучать у нас самих та співають нам про блакитне небо і про чисте повітря, про сни і про те, як б'ється серце, про потребу у близькій людині, про спільний плач і сміх, про взаємний потиск рук, про дивовижну любов і доброту Бога, який прийшов у світ і просить, аби ми дозволили Йому спасти нас.

В одній із єврейських бувальщин оповідається про мудрого богобоязливого рабина. Одного вечора, провівши цілий день за книгою пророцтв, рабин вирішив вийти надвір, аби трохи прогулятися.

Він ішов собі поволі по бічній дорозі і невдовзі побачив сторожа, який довгими розмірениими кроками походжав туди й сюди перед огорожею, за якою було видно багате обійстя.

— Задля кого так ходиш? — поспитав зацікавлено рабин.

Вартівник назвав імення свого пана. Потому спитав:

— А задля кого ходиш ти?

Це питання глибоко запало у серце рабина.

А ти, задля кого мандруєш? До кого скеровані всі кроки і турботи твого дня? Заради кого живеш?

Жити можна лише для когось. Сьогодні з кожним кроком повторюй Його ім'я. Переконаєшся-бо, що ніколи досі тобі не було так легко жити, як цього дня.

ПРОФЕСОР І ПЕРЕВІЗНИК

Один відомий професор університету, якого мали представити до Нобелівської премії, вибрався на озеро.

Він попросив перевізника, аби той повозив його по озеру на своєму човні. Добродій погодився. Коли відплили вже доволі далеко від берега, професор узявся допитуватись.

— Чи ти знаєш історію?

— Ні!

— Що ж, вважай, чверть твого життя пропала намарне. А знаєш астрономію?

— Ні.

— Ну то дві чверті твого життя втрачено. А може, знаєш філософію?

— Та ні.

— Тоді ти змарнував три чверті свого життя.

Зненацька здійнялася шалена буря. Човник посеред озера гойдало, немов горіхову шкаралупку. Перевізник, намагаючись перекричати завивання вітру, запитав професора:

— Пане професоре, а Ви вмієте плавати?

— Ні, — відповів професор.

— То, вважайте, ціле ваше життя втрачене...

Є дуже багато різних шляхів, часто надзвичайно гарних і привабливих, які провадять до смерти. Дорога життя — одна-єдина. Це Божа дорога. Ніколи не губи того, що справді найважливіше.

КОМАРІ

Молода мама, озброєна мухобійкою, намагалася вбити великого комара, що літав по хаті.

Маленький Олесь, якому щойно виповнилося три рочки і шість місяців, побачивши це, схопив маму за спідницю і загукав щосили:

— Хай живе! Не вбивай його!

— Чому? Він тебе вкусить.

— Але він складає нам товариство!

Найбільший діамант світу був спотворений подряпиною, тому вирішили подрібнити його для промислових потреб. Але тут за камінь узявся один майстер-різьбар. Довго й терпеливо він вирізьблював з діаманту чудову ружу. І тепер усі висловлюють своє захоплення, коли бачать ту камінну квітку.

У житті повно всіляких несподіванок. Трапляються дні добрі і погані. Існують проблеми і різні біди, що приносять нам страждання. Але вони визволяють з полону нашу чуйність. І часто змушують нас витянути на світ Божий найліпшу частинку нашого "я".

ЖЕРТВА

В одній африканській церкві, під час збору пожертв, служки ходили поміж лавами з великим кошиком з лози, схожим на ті, що служать для збору маніоку.

Хлопчина, який сидів в останньому ряді, не зводив зосередженого погляду з кошика, що переходив по рядах. Він тяжко зітхнув, бо не мав нічого, щоб пожертвувати Господеві.

Коли кошик дійшов до нього, хлопчина, на здивування усіх вірних, раптом усівся в ньому зі словами:

— Єдине, що маю, віддаю Богові.

Тож благаю вас, брати, на милість Божу, віддати тіла ваші як жертву живу, святу, приємну Богові: богослужбу від вас розумну.

(Послання ап. Павла до римлян, 12, 1)

ГОСТИНА У ЗАМКУ

Село, що розташувалося біля замку, розбудив голос каштелянового посланця, який зачитував на площі оголошення свого пана.

"Наш улюблений господар запрошує усіх своїх добрих і вірних підданих взяти участь у гостині, яку він влаштовує з нагоди своїх уродин. На кожного чекатиме приємна несподіванка. Однак господар просить про невеличку послугу: ті, котрі ітимуть на гостину, нехай принесуть зі собою трохи води, аби поповнити запаси замку, що вже ось-ось вичерпуються..."

Посланець кілька разів повторив це оголошення, відтак розвернувся й у супроводі сторожі рушив назад до замку.

У селі всіляко обговорювали запросини.

— О, той визискувач! Та ж має стількох слуг — хіба не можуть наповнити резервуар?.. Занесу склянку води — і доста!

— Та ні! Прецінь він завше був добрий і щедрий! Занесу йому барильце.

— А я... хіба наперсток!

— А я цілу бочку!

Зраненька, у день, коли мала відбутися гостина, можна було спостерігати дивну валку, що прямувала до замку. Дехто пхав перед собою величезні бочки, деякі, важко сапаючи від натуги, несли в руках великі відра, наповнені по вінця водою. Інші, беручи на кпини своїх супутників у дорозі, несли невеличкі карафки або й маленькі склянки на таці. Нарешті валка досягла подвір'я замку. Всі повиливали воду до величезного резервуару, відтак поставили кожен свою посудину збоку і рушили до бенкетної зали.

Смаковиті страви й напої, танці і співи безнастанно змінювали одне одне. Нарешті, надвечір, господар замку ґречно подякував усім за те, що прийняли його запросини, і віддалився у свої покої.

— А обіцяна несподіванка? — стали невдоволено і розчаровано ремствувати деякі із запрошених. Інші були сповнені радості:

— Наш господар влаштував для нас чудову гостину! — говорили між собою.

Відтак усі, перш ніж рушити додому, пішли за своїми посудинами. В одній хвилині звідтам залунали вигуки: то радості, то розпачу, то злости.

Кожна посудина була по вінця наповнена золотими монетами!

"Ох! Якби ж то я приніс більше води..."

Дайте, то й вам дасться: міру добру, натоптану, потрясену, переповнену дадуть вам. Якою бо мірою ви міряєте, такою й вам відміряють.

(Євангеліє від Луки, 6, 38)

ТРИ ЛЮЛЬКИ

Один старий мудрий індіанський вождь дав таку пораду надто гарячим молодим воїнам свого племені.

— Коли ти розгнівався на когось, хто, зрештою, завдав тобі смертельної образи, і присягаєшся його вбити, аби кров'ю змити ганьбу, то перш ніж це зробити, набий тютюном люльку і викури її.

Як скінчиш першу люльку, тобі напевно спаде на гадку, що смерть таки занадто суворе покарання за вчинене. Приймеш тоді рішенець, що досить буде й доброго кийка.

Та перш ніж ухопитися за палицю, набий другу люльку і викури її до кінця. Тоді напевно подумаєш, що міцна й соковита лайка цілком може замінити кийок.

Проте коли вже будеш готовий піти й вилаяти свого кривдника, сядь і набий третю люльку. Викури її. Коли ж так учиниш, то у тебе хіба з'явиться бажання помиритися з тією людиною.

Монахи в одному монастирі мали великі проблеми: ніяк-бо не вдавалося їм вести життя у згоді. Дуже часто вибухали суперечки, навіть через найменші дрібниці. Тоді монахи запросили до себе одного духівника, який стверджував, що знає чудовий спосіб, як запровадити мир і приязнь у будь-якій спільноті. Й ось цей учитель повідав їм таємницю:

— Хай скільки часу тобі доведеться провести із кимсь, хай що відчуватимеш до нього, ти повинен собі сказати: я вмираю і ця людина також умирає. Коли справді так подумаєш, будь-яка гіркота вивітриться.

БАТЬКО ЗАБУДЬКО

Послухай, сину... Кажу тобі це, коли ти спиш, поклавши ручку під щоку, а русяве волоссячко розсипалось по твоєму чолі. Ось я увійшов до

твоєї кімнати. Кілька хвилин тому, коли я сидів у бібліотеці і читав, мене наскрізь пройняли докори сумління. Сповнений почуття провини, підійшов я до твого ліжка.

Мене не полишали думки про мою поведінку: увесь час сіпав тебе, робив тобі зауваження, коли ти зранку збирався до школи або коли вчора ввечері, замість помитися, лише обтер обличчя рушником, та ще забув почистити черевики. Так само вичитав тебе, коли ти впустив щось на підлогу.

Коли ми сиділи за столом і снідали, я теж витикав тобі твої прогріхи: бо щось упало тобі на серветку, коли ти хапав хліб, немов голодне звірятко, бо сперся ліктями об стіл, бо занадто грубо намастив масло на хліб. Коли ти бавився, я саме зібрався виходити з хати: за кілька хвилин мав бути потяг. Ти відірвався від забави, помахав мені ручкою і загукав:

— Па-па, татку!

А я нахмурив брови і сказав:

— Випрям спину!

Усе знову почалося ввечері, коли я повернувся з роботи. Ти саме бавився, колінкуючи по землі. Побачивши дірки у твоїх шкарпетках, я вичитав тебе при твоїх друзях і наказав негайно іти додому. "Шкарпетки коштують гроші, — сказав я, — якби ти сам їх купував, то знав би, як їх шанувати".

А пам'ятаєш, як несміливо ти увійшов до зали? Ти не міг підвести очей, ти боявся мене після того, як я влаштував тобі "виховний момент" перед друзями. Я зиркнув на тебе поверх газети, невдоволений твоїм невчасним вторгненням, — і ти зупинився у дверях, не знаючи, що робити далі. — Чого тобі? — спитав я суворо. Ти нічого не відповів. Ти підбіг до мене, закинув рученята мені за шию і поцілував мене, міцно-

міцно обнявши, з любов'ю, якою Бог обдарував твоє маленьке серце і яка, навіть коли не знаходить взаємності, ніколи не в'яне. Потім ти пішов до своєї кімнати, неквапно дрібцюючи по сходах. І тоді, сину, коли газета вислизнула з моїх рук на підлогу, мене пройняв великий страх. Що зі мною діється? Це вже перетворюється у звичку — вишукувати провини, робити зауваження. Хіба цього заслуговуєш за те, що ти не доросла особа, а мала дитина? Ось про це я думав нинішнього вечора. Оце прийшов до твого ліжка і приклякнув коло тебе, бо відчуваю сором.

Знаю, що це дуже мала винагорода, що тобі важко буде зрозуміти усі ці речі, навіть якби я спробував тобі про них розповісти, коли прокинешся. Але завтра я буду для тебе справжнім батьком. Буду бавитися разом з тобою, буду ділити з тобою усі твої заняття, почуватимусь недобере, коли тобі буде зле, і сміятимусь, коли тобі буде весело. Радше прикушу язика, коли він захоче знову вимовити слова роздратування. Увесь-бо час повторюватиму собі: "Він іще тільки дитина, ще тільки маленький хлопчик!"

Справді, боюся, що досі трактував тебе як дорослого. Тимчасом, коли бачу тебе зараз, сину, як ти спиш, зібгавшись калачиком у своєму ліжечку, розумію, що ти іще дитина. Вчора твоя голівка так беззахисно притулилася була до маминого плеча... Я завжди вимагав від тебе надто багато, надто багато!

Вимагаємо завжди надто багато... від інших.

КОЛИ ЗАКІНЧУЄТЬСЯ НІЧ?

Один старий рабин якось спитав своїх учнів, як можна точно розпізнати мить, коли закінчується ніч і розпочинається день.

— Можливо, це коли вже чітко можна відрізнити собаку від вівці?

— Ні, — відповів рабин.

— Або коли можна відрізнити фінікове дерево від фігового?

— Ні, — знову відказав рабин.

— То коли ж? — поспитали учні.

— А тоді, коли, вдивляючись ув обличчя будь-якої особи, впізнаватимеш у ній брата чи сестру. До того ж моменту у твоєму серці панує ніч, — пояснив рабин.

"Ми навчилися літати, немов птахи, плавати, мов риби, але не навчилися жити як брати".

(Мартин Лютер Кінґ)

МАНГЕТЕН

Зала концерну Maximus Inc. була величезна, немов катедра. Вона сяяла і блищала. Концерн володів майже половиною світу, і це відразу впадало в око.

Пан Лідл, президент концерну, сьогодні з'явився на роботі на п'ять хвилин раніше, ніж звичайно. Попереду був великий день: концерн мав узяти під свій контроль пів дюжини банків, сім великих міжнародних промислових галузей, а крім того, ще й заволодіти майже усіма земельними ресурсами однієї африканської країни, що ніяк не могла розквитатися зі своїми боргами.

Пан Лідл просто променився від радощів: усе-бо це результат низки його вправних ходів. Погляд його сталевих очей, що позбавляв спокою та впевненості стількох підлеглих, пересувався по залі і — раптом зупинився на пуцувальнику мештів. Старий мурин, що сидів на ослінчику, мав доволі убогий вигляд. Він послуговувався пошарпаними шматками і геть зужитими щітками. Руки його були перемащені пастою

до взуття. Пан Лідл ніколи раніше не бачив тут цього чоловіка. Та оскільки він мав іще п'ять хвилин часу, то підійшов і попросив почистити свої чудові мешти, які коштували аж 650 доларів.

Старий мурин працював дуже вправно. За три хвилини мешти блищали — мило було глянути. Пан Лідл механічно тицьнув йому долара. Але при цьому вони зустрілися поглядом. Очі у старого були глибокі, надзвичайно добрі, але водночас наче з веселими блискітками. А далі сталося неймовірне. Тільки-но пан Лідл підвівся з ослінчика, як відчув: з ним діється щось дивовижне. Мешти "вистрелили", немов ракети, виносячи пана Лідла із зали. Двоє портьє вражено спостерігали, як їхній шеф кулею вилетів на вулицю, а далі рвонув з місця, немов якийсь маратонець із Нового Йорку.

Маратон пана Лідла і справді виглядав дуже дивно. Мешти занесли його до бідного хлопчини, у якого не було ніг. Хлопчина просив милостиню на розі 59 вулиці. Мешти не рушили з місця, аж доки пан президент концерну не виклав перед ним усе, що мав у своєму портмоне. Далі мешти понесли пана Лідла до кварталів бідноти. (Досі пан Лідл навіть не здавав собі справи, що такі існують.) Там йому відкрились очі на сльози, самотність, хвороби і фізичні страждання бідаків, на убогість та занепад...

Минуло ще кілька годин — і пан Лідл уже почувався вкрай виснаженим і зворушеним. Він наче відчував себе кимсь іншим. Наче видобувся з камінної шкаралущі, що полонила була його цілого. Зараз він дивився на людей зовсім іншими очима. Коли день уже хилився до вечора, мешти вчинили із ним ще одну дивовижну штуку: занесли свого господаря до церкви. Останній раз він заходив туди ще дитиною. Церква стояла порожня і темна, світила лише одна червона лампадка. ; Пан Лідл нараз пригадав собі той глибокий погляд і ясне світло. Він відчув у собі велике щастя, як ніколи до того, і — раптом усе збагнув.

Далі його мешти знову стали звичайними. Пан Лідл увійшов до голу свого концерну, коли вже геть вечоріло і тут же спитав:

— Чи бачив хтось, куди подівся отой чорношкірий пуцувальник мештів?

— Але ж тут не було ніякого чорного пуцувальника, — відповіли йому.

Зрештою, він і сам про це здогадувався. Ніколи більше не говорив про той трафунок. Та й хто би повірив у те, що Бог був негром і чистив черевики на Мангетені?

ХИТРЕНЬКА МИШКА

Мишка вже було приготувалася вийти зі своєї нірки, коли зауважила кота, що чатував назовні. Вона швиденько подалася назад і... запросила приятеля, аби разом рушити до кошика, наповненого зерном.

— Я, звісно, пішла би й сама, — сказала вона, — але не можу позбавити себе приємності від такого милого товариства.

— Чудово, — відповів приятель. — Я піду з тобою. Гаразд, показуй дорогу.

— Я? — вигукнула здивовано мишка. — Я маю іти перша, коли тут така славна і вправна мишка, як ти? Нізащо. Тільки після тебе...

Приємно здивований такою пошаною, приятель вийшов з нірки перший і, звичайно, тут же потрапив у котячі пазурі. Тільки-но запопавши здобич, кіт віддалився від нірки.

Тепер мишці вже не було чого боятися і вона спокійно рушила до кошика.

Бувають люди, які скидають тобі на голову із п'ятого поверху горщик із квітами, а потім ще й кажуть: "Дозвольте піднести вам у дарунок оцю ружу!"

ЯКБИ Я НАРОДИЛАСЯ ВДРУГЕ

Хтось запитав мене кілька днів тому: якби я могла народитися вдруге, чи захотіла б прожити життя наново? Довго не роздумуючи, я відповіла "ні". Та згодом трішки замислилась і...

Маючи змогу наново прожити своє життя, я менше говорила б, натомість більше б слухала. Не боялася б запросити до себе на вечерю друзів тільки через те, що на килимі є кілька плям, а оббивка дивану трохи вицвіла.

Я б смакувала крихкі булочки в елегантному салоні і вже зовсім не турбувалася б через сажу, коли горить коминок.

Обов'язково знайшла б час, аби послухати спогади дідуся, який розповідає про роки своєї молодості. Влітку не вимагала би, щоб позачиняли всі вікна в машині, бо я щойно зробила собі завивку.

Я не допустила б, аби свічка у формі ружі так і розплавилась, забута у комірчині, а часто б її запалювала, доки вона б не догоріла до кінця.

Я б лягла собі на луку і перекочувалася б разом з дітьми, зовсім не хвилюючись, що забрудню сукенку.

Набагато менше плакала б і сміялася, дивлячись телевізор, а частіше — спостерігаючи життя.

Більшою мірою ділила б відповідальність зі своїм чоловіком.

Почуваючись погано, лягла б у ліжко, замість бігти з гарячкою на роботу, наче без мене там світ завалиться.

Замість дев'ять місяців поспіль нетерпляче чекати, коли ж нарешті закінчиться моя вагітність, полюбила б кожну її мить, усвідомлюючи, що ця дивовижна дія, яка відбувається у мені, є єдиною можливістю співпрацювати з Богом у здійсненні чуда.

Синові, який прибіг поцілувати мене, не сказала б: "Досить, досить, іди митися, бо вечеря вже готова".

Частіше казала б "Я люблю тебе", натомість рідше "Мені прикро"... Та передусім, якби я могла розпочати все спочатку, то цінувала б кожну хвилину... споглядала б її так довго, доки не побачила б, якою вона є насправді... жила б нею... і ніколи б її не віддаляла.

(Ерма Бомбек)

Кожна мить, що нею обдаровує тебе Бог, є величезним скарбом. Не викидай його. Не бігай невпинно у пошуках непевного завтра. "Живи найліпше як можеш, мисли найліпше як умієш, дій найліпше як потрафиш нині. Нинішній день скоро стане завтрашнім, а завтра скоро стане вічністю".

(А. П. Ґоуті)

ХТО НЕ МОЛИТЬСЯ?

Один селянин, після торговиці, зайшов до ресторану, який полюбляла місцева публіка. У ресторані було повно людей. Селянин знайшов собі місце за столом, де вже сиділи кілька людей, і замовив у кельнера якусь страву. Коли той приніс замовлення, селянин склав долоні і помолився. Його сусіди за столом спостерігали за ним з

цікавістю, що була змішана з доброю долею іронії. Один із молодиків запитав:

— Вдома ви так само поводитеся? Справді, всі молитеся?

Селянин, спокійно споживаючи їжу, відповів:

— Та ні, у нас є й такі, що не моляться. Молодик зухвало засміявся:

— Ах, так? Ну і хто не молиться?

— Ну, мої корови, мій осел, мої свині...

Пригадую собі, як одного разу після нічного переходу ми всі заснули на світанні неподалік від лісу. Дервіш, який ішов разом з нами, щось вигукнув і віддалився у бік пустині, ані хвилинки не відпочивши.

Коли настав день, я спитав його:

— Що сталося?

Він відповів:

— Я бачив солов'їв, як вони щебетали на деревах, бачив куріпок у горах, жаб у воді і звірят у лісі. От і подумав собі, що негоже було б, якби усі хвалили Господа, а я спав, не думаючи про Нього.

(Са'ді)

ТИ МЕНЕ КОХАЄШ?

У великому ставі симпатичний пуголовок одружився з рибою. Та ось настав день, коли у нього виросли ноги і, як це звичайно відбувається з пуголовками, він почав поволі перетворюватися у жабу.

Тоді пуголовок мовив рибі:

— Мушу піти за моїм призначенням і жити на землі. Тому й тобі треба б призвичаїтися до нового життя.

— Дорогий мій, — заперечила дружина, — але що я робитиму там зі своїми жабрами і плавниками? Загину!

Пуголовок (властиво, вже майже жаба) зітхнув:

— Кохаєш мене чи ні?

— Звичайно, кохаю, — зітхнула рибка.

— То підеш зі мною, правда ж? — підсумував пуголовок.

Чоловік і жінка сиділи разом біля вікна і дивилися на весняний городець. Вони сиділи близенько одне до одного. Жінка мовила:

— Я кохаю тебе. Ти гарний, багатий і вдягаєшся зі смаком. А чоловік відповів:

— І я кохаю тебе. Ти як чарівний сон, ти мов щось занадто цінне, аби тримати в руці… ти пісня моєї мрії.

На ці слова жінка, розгнівана, відвернулася від вікна і вигукнула:

— Облиш мене, прошу тебе. Я не фантазія, не щось, що з'являється тобі у снах. Я жінка і хочу, аби ти прагнув мене як дружину, як матір наших дітей, яких колись народимо.

Вони розійшлися.

Чоловік ствердив:

— Отак ще один сон розтанув ув імлі. А жінка зітхнула:

— І що мені з чоловіка, який зробив з мене фантазію, мрію?

(Ґібран)

ШЛЯХЕТНЕ ДЕРЕВО

Росло колись дерево. Воно дуже любило маленьку дитину. Дитинка щодня приходила до дерева. Вона збирала його листя, сплітала їх у віночки, а потім бавилася у лісового царя. Дитина видряпувалася по його стовбурі і гойдалася на гілках. Їла плоди з дерева, а потім бавилися з ним у хованки.

Коли дитина бувала стомлена, вона нерідко засинала у тіні дерева, а листя співало їй колискову.

Дитина любила дерево усім своїм маленьким серцем.

І дерево було щасливе.

Але час спливав, а дитина підростала. І тепер, коли дитина була вже велика, дерево часто відчувало самотність.

Якогось дня дитина прийшла відвідати дерево, а воно попросило:

— Підійди до мене, моя дитино, вилізь на стовбур і зроби собі гойдалку з мого гілляччя. Іж мої плоди, забавляйся у моєму затінку і будь щаслива.

— Я вже завелика, аби лазити по деревах і бавитися, — відповіла дитина. — Хочу мати гроші. Чи можеш мені їх дати?

— Мені так прикро, — мовило дерево. — Я не маю грошей. Маю лишень листя і плоди. Збери ж мої плоди і продай їх у місті. Так отримаєш гроші і будеш щаслива.

Дитина вилізла на дерево, позривала всі до одного плоди і пішла геть.

Дерево було щасливе.

Проте дитина довго-довго не поверталася... І дереву ставало щораз сумніше.

Якогось дня дитина повернулася. Дерево затремтіло від радості і сказало:

— Підійди сюди, моя дитино, вилізь на мене, зроби собі гойдалку з мого гілляччя і будь щаслива.

— Я дуже зайнята і не маю часу здиратися по деревах, — відказала дитина. — Хочу мати дім, який би мене охороняв. Хочу мати дружину і дітей, отже маю потребу і в житлі. Чи можеш дати мені дім?

— Я не маю дому, — промовило дерево. — Моїм домом є ліс. Але ти можеш пообтинати мої гілки і збудувати собі з них дім. І тоді будеш щаслива.

Дитина пообтинала геть усі гілки і забрала їх зі собою, аби збудувати собі дім. А дерево було щасливе.

Довгий час дитина не навідувалася. Коли знову з'явилася, дерево було сповнене щастя і ледве могло говорити.

— Підійди ближче, моя дитино, — прошепотіло воно. — Підійди і побався.

— Я вже надто стара і надто сумна, аби бавитися, — сказала дитина. — Хочу мати човна, аби втекти звідси світ за очі. Чи можеш дати мені човна?

— Зрубай мій стовбур і зроби собі з нього човна, — мовило дерево. — Зможеш відплисти звідси і бути щасливою.

Дитина негайно стяла стовбур і витесала собі з нього човна, аби на ньому втекти. Дерево було щасливе... але не зовсім.

Пройшло немало часу, заки дитина знову повернулася.

— Мені так шкода, моя дитино, — вимовило дерево, — але я більше нічого не можу тобі дати... У мене більше немає плодів.

— Мої зуби застарі, аби їсти плоди, — сказала дитина.

— Не маю вже й гілляччя, — зітхнуло дерево, — не можеш погойдатися на ньому.

— Я занадто стара, аби гойдатися на гіллячці, — відповіла дитина.

— Не маю і стовбура, — проказало дерево, — не можеш уже вилазити по ньому.

— Я занадто змучена, аби спинатися по деревах, — відказала дитина.

— Турбуюся, — зітхнуло дерево, — бо хочу тобі щось дати, але не маю що. Зараз я хіба лишень стара колода. Мені так прикро...

— Тепер мені треба дуже мало, — відповіла дитина. — Я потребую лише спокійного пристановища, аби сісти і відпочити. Відчуваю-бо таку втому...

— Якщо так, — сказало дерево, випроставшись, наскільки це було можливо, — то стара колода саме те, що треба. Можеш сісти на ній і спочити. Підійди ближче, моя дитино, сядь собі і спочинь.

Дитина так і зробила.

А дерево було безмежно щасливе.

(Шел Зільверштайн)

Нині ввечері сядь у якомусь спокійному куточку і допоможи своєму серцю подякувати усім "деревам" твого життя.

ЗВІТ ДЛЯ ОРЛА

Орел, король над усіма птахами, віддавна чув про незвичайний талант солов'я. Як добрий володар, він прагнув переконатися, правду кажуть чи ні. Аби пересвідчитись, послав на перевірку двох своїх урядників: павича і жайворонка. Вони мали оцінити красу і спів соловейка.

Посланці виконали свою місію і повернулися до орла.

Павич звітував перший:

— Соловейко має таке невиразне і скромне пір'ячко, що аж смішно. Це так мене розчарувало, що я не звернув щонайменшої уваги на його спів.

А жайворонок оповів:

— Голос солов'я так мене захопив, що я забув бодай оком кинути на його убрання.

У купе сидів лише старий священик. Він відмовляв церковне правило. На одній зі станцій увійшов молодик, доволі неохайний на вигляд. Хлопець мав довге волосся, джинси були страшенно брудні, а черевики стоптані. З кишені у нього стирчала газета — світська і явно антицерковного спрямування.

Отець звів на молодика довгий виразний погляд, сповнений осуду.

Хлопець сів і відкрив свою газету. За якийсь час підняв голову і спитав:

— Перепрошую, отче, а що таке диспепсія? "Ось слушна нагода, аби виголосити йому проповідь", — подумав священик і голосно вимовив:

— Диспепсія — це страшна хвороба, що вражає тих, які живуть неправильно, не складаючи планів на день, не мають ідеалів, піддаються різним поганим звичкам і не пам'ятають про те, що існує Хтось, Хто все бачить і прийде колись судити нас.

Хлопець слухав усе це зацікавлено, але водночас із певним острахом.

— Ах! — сказав він нарешті. — Тут написано, що папа страждає на диспепсію.

Кожен зауважує в інших те, що хоче в них зауважити. Часто наші думки так нас поглинають, що зовсім не чуємо ближнього.

"Не варто здійснювати розтин пташки, аби знайти джерело її співу. Варто зробити розтин власного вуха".

(Йосиф Бродський)

МАЙЖЕ НІЧОГО

— Скажи мені, скільки важить сніжинка? — запитала синиця голуба.

— Майже нічого, — відповів голуб. Тоді синиця розповіла йому таку історію:

— Якось я відпочивала на сосновій гілці, аж раптом почав падати сніг. Це навіть не була заметіль, ні, лише кружляли легесенькі сніжинки, легенькі, мов сон. Оскільки в мене не було інших занять, то я розпочала рахувати сніжинки, що опускалися на мою гілку.

Їх упало 3.751.952.

Коли ж легенько і тихенько упала 3.751.953-тя сніжинка, таке собі майже нічого, як ти з цього приводу висловився, — гілка зламалася...

Оповівши це, синиця відлетіла.

Голуб, великий авторитет у галузі миру ще з часів Ноя, на хвильку замислився, а потім промовив:

— Можливо, потрібно ще тільки однієї особи, аби у світі запанував мир?

Подумай, а може, бракує тільки тебе?

ЧОВЕН

Одного вечора два туристи, що зупинилися в кемпінгу на березі озера, вирішили переплисти човном на другий берег, аби посидіти в тамтешній кнайпі.

Засиділися вони до пізньої ночі і встигли спорожнити цілу батарею пляшок.

Нарешті, дещо похитуючись, туристи вийшли із кнайпи, проте їм таки вдалося зайняти місця у човні, аби рушити у зворотній бік.

Щосили налягли на весла. Десь за дві години, спітнілі й засапані, вони вже ледве володіли руками від утоми. Врешті-решт один із них сказав:

— Чи не здається тобі, що в цій годині ми дав-но вже мали б добратися до тамтого берега?

— Це очевидно! — погодився інший. — А може, все ж таки, ми занадто слабо веслували?

Знову, з подвійними зусиллями, вони взялися за весла і несамовито гребли ще з годину.

Коли почало світати, туристи, здивовані, виявили, що й далі перебувають на тому самому місці. Вони забули відчепити грубий канат, яким ізвечора прив'язали свого човна до причалу.

Один чоловік, який уважав себе невіруючим, якось зірвався з урвища. Завдяки швидкій реакції йому, однак, вдалося вхопитися за маленький кущик, що виріс над прірвою. Отак зависнувши над урвиськом, він з усіх сил закричав:

— Боже, спаси мене!

У відповідь ~ цілковита тиша. Чоловік закричав знову:

— Спаси мене, Боже!

І тоді згори почувся голос:

— Усі так кажуть, коли опиняються у біді.

— Але не я, Господи! Кажу це абсолютно щиро. Повідатиму про Тебе всім. Увірую в усі Твої слова! — обіцяв бідолаха у відчаї.

— Гаразд. То відпусти галузку, — мовив Господь.

— Відпустити галузку? Та ж я ще не збожеволів!

ПОБЛИЗЬКО ВОГНЮ

Якось один чоловік підійшов до Ісуса і мовив:

— Учителю, усі ми знаємо, що походиш від Бога і навчаєш нас іти шляхом істини. Але мушу Тобі сказати, що Твої послідовники, ті, яких називаєш апостолами, або Твоєю спільнотою, мені анітрохи не подобаються. Я побачив, що вони зовсім не відрізняються від звичайних людей. Ось недавно мені трапилось не на жарт посваритися з одним із них. Зрештою, всі-бо бачать, що Твої учні не завжди живуть у любові та злагоді між собою. Скажімо, знаю одного, який провадить не надто чисті

інтереси... Хочу щиро поставити перед Тобою питання: чи можна належати до Тебе, не маючи нічого спільного з Твоїми так званими апостолами? Я хотів би піти за Тобою, хотів би бути християнином (якщо дозволиш це так окреслити), але без спільноти Церкви й усіх тих Твоїх учнів! Ісус дуже зворушено й уважно подивився на нього.

— Послухай, — мовив Він, — оповім тобі одну історію. Якось кілька людей завели собі розмову. Коли на землю опустилася ніч, вони назбирали багато хмизу і розклали вогнище. Люди сиділи дуже близько одне до одного, вогонь зігрівав їх, а поблиски освітлювали їхні обличчя. Та ось одному з них, у якійсь хвилі, перестало подобатися бути зі всіма, відтак, засмучений, відійшов. Він узяв з вогнища пломінке поліно і пішов далеко. Його поліно спершу ще світило і гріло. Але невдовзі поблиск ослаб, а за якусь хвилину і зовсім згас. Самотнього чоловіка огорнули нічна темрява і холод. Хвильку ще помисливши, він устав, узяв своє поліно і приніс назад до вогнища своїх побратимів. Поліно тут же розчервонілося і вибухнуло новим полум'ям. Чоловік знову сів разом з іншими. Він швидко зігрівся, а поблиск вогнища освітив його обличчя.

Усміхнувшись, Ісус повів далі:

— Той, хто належить до Мене, перебуває по-близько до вогню, разом з моїми приятелями. Я прийшов і приніс вогонь на землю і дуже прагну, аби він пломенів.

Церква е гарантією того, що людина перебуває близько до вогню.

КЛОУН

До кабінету відомого психіатра якось увійшов чоловік, на перший погляд цілком урівноважений, поважний зі себе й елегантний. Та за кілька хвилин розмови лікар переконався, що відвідувач перебуває у полоні глибокої депресії і безпросвітного гнітючого смутку.

Лікар розпочав дуже докладне обстеження і під кінець розмови спитав свого нового пацієнта:

— А чому б Вам сьогодні увечері не піти до цирку, що саме приїхав до нашого міста? У виставі бере участь знаменитий клоун, який уже розсмішив та розвеселив пів світу. Всі про нього кажуть, що він надзвичайно талановитий. Це неодмінно розважить Вас, ось побачите.

При цих словах пацієнт зі сльозами вимовив:

— Та ж я і є той клоун.

"Одне питання не дає мені спокою: як відчути, коли маю відіграти свою роль? А коли справді можу бути собою? Я вдаю, бо часто не маю сили, щоб бути такою, якою я є... Почасти тому, що це могло би комусь не сподобатися. Не знаю, може, це пересторога, яку відчувають усі... може, іншим також не хотілося б завжди виглядати спритнішими та сильнішими, ніж вони є насправді..."

Квітка, 14 років

Сьогодні нарешті розпружся, відкинь страх і сором та будь лише собою.

ЛАЗУРОВИЙ ҐРОТ

Був собі чоловік, простий і бідний. Увечері, після цілоденної важкої праці, повертав додому змучений і з поганим настроєм. Він із заздрістю дивився на людей, що їхали в автомобілях, сиділи за столиками у кав'ярнях.

— Добре їм, — буркотів собі під ніс, стоячи у переповненому трамваї. — Не знають, що то є клопоти... Для них лишень троянди. Якби ж то їм довелося нести мій хрест!

Бог завжди дуже терпеливо вислуховував нарікання чоловіка. Та одного дня Господь примостився просто перед дверима його дому.

— А, то Ти, Боже, — вимовив чоловік, коли Його побачив. — Лишень не намагайся мене розчулити. Сам-бо добре знаєш, який важкий хрест поклав на мої плечі.

Сьогодні чоловік відчував іще більшу образу, ніж звичайно.

Бог усміхнувся до нього, і той усміх був сповнений доброти.

— Ходи зі Мною. Дам тобі змогу вибрати інший хрест, — промовив Він.

Цієї ж миті чоловік опинився у величезному лазуровому гроті. Там було повно хрестів: малих і великих, оздоблених коштовним камінням і геть убогих, рівних і перехняблених.

— Це людські хрести, — сказав Бог. — Вибери собі який хочеш.

Чоловік покинув свого хреста в куті і, потираючи руки, взявся вибирати.

Спершу він спробував було взяти хрест, що був дуже легенький, але той виявився занадто довгий і дуже незручний. Тоді повісив собі на шию хрест єпископський, але він був страшенно важкий через надмір відповідальності і посвяти. Інший, гладенький і гарний на вигляд, як тільки опинився на плечах чоловіка, став його колоти, наче у ньому було не знати скільки цвяхів. Далі чоловік ухопив якийсь блискучий хрест із чистого срібла, але в тій же хвилині відчув, як його охопили страшна самотність і спустошення. Негайно відклав того хреста. Так він пробував ще багато разів, але кожен хрест був йому чимось незручний.

Нарешті у темному кутку знайшовся невеликий хрест, трохи вже понищений від ужитку. Цей не був ані занадто тяжкий, ані занадто незручний. Здавалося, що зроблений якраз для нього. Чоловік із тріумфальним виглядом узяв його собі на рамена.

— Я беру оцей! — вигукнув і вийшов із гроту.

Бог глянув на нього зі зворушенням. І тільки тоді чоловік здав собі справу, що взяв свій старий хрест, який покинув при вході.

"Як ніч над ранок, так і життя стає щораз ясніше тією мірою, якою його проживаємо, і причина кожної речі прояснюється".

(Ріхтер)

ДВОЄ ДРУЗІБ

Старший називався Франк і мав 20 років. Молодшого звали Тед і йому було 18. Разом вони проводили багато часу. І'х дружба сягала ще молодших класів школи. Разом вони прийняли рішення піти до війська. Перед виїздом з дому склали присягу перед собою і перед родинами, що берегтимуть одне одного.

Їм пощастило і вони опинилися в одному батальйоні. А далі їх послали воювати. Це була страшна війна, що точилася посеред розпечених пісків пустелі. Якийсь час Франк і Тед перебували в обозі. Та ось одного вечора надійшов наказ здійснити рейд на ворожу територію. Вояки, під пекельним вогнем супротивника, ішли вперед цілу ніч. Зранку добралися до якогось села. Проте Теда не було. Франк кинувся його шукати, аж напіткав прізвище друга у списку пропалих безвісти. Франк підійшов до командира із проханням дозволити йому рушити на пошуки.

— Це надзвичайно небезпечно, — сказав командир. — Я уже й так втратив твого друга, а ти хочеш, аби позбувся й тебе? Там іде страшна стрілянина.

Проте Франк, попри все, подався шукати Теда. Минуло кілька годин, заки він знайшов його. Тед був смертельно поранений. Франк обережно узяв його на плечі. Але тут зненацька пролунав постріл. З останніх сил Франкові таки вдалося донести друга до табору.

— Чи ж варто було вмирати, аби рятувати вбитого? — спитав командир.

— Так, — прошепотів Франк. — Перед смертю Тед вимовив: "Я знав, що ти прийдеш".

Саме це й скажемо Богові у таку годину: "Я знав, Господи, що Ти прийдеш!"

РИБОЛОВНА СІТЬ

Фйорд, здавалося, розчинився у глибокій тиші арктичної ночі. Вода легенько хлюпотіла об берег. Рибалка Ганс у своєму теплому домі, що пахнув деревом, лагодив сіті, готуючись до наступного риболовецького сезону. Він сидів сам під коминком. Його кохана дружина Інгрід спочивала на маленькому цвинтарищі побіля церкви...

Раптом до хати увірвався радісний сміх. Відчинилися двері і на порозі з'явилася його люба донечка Ґуендаліна. Вона тримала за руку молодшого братика Еріка.

— Гуендаліно, у тебе зараз канікули. Може, сядеш отут на моє місце і візьмешся за сіть, бо незабаром новий сезон, а я тим часом піду направлю човен.

— Добре, татку!

Минали години. Ґуендаліна наполегливо працювала, очко за очком, вузлик за вузликом. Так спливали дні за днями. Шнур був вузлуватий, шорсткий. Руки боліли. Подружки гукали у двері:

— Ґуендаліно, ходи бавитися з нами! Очка ставали щораз більші, вузли щораз вільніші, а плетиво щораз слабше.

Настала весна. На фйорд упали перші сонячні промені. Розпочалася риболовля. Пишаючись працею своєї любої доні, рибак Ганс спакував нову сіть на старий вірний човен.

— Ходи зі мною, Еріку, на нашу першу рибалку.

Хлопчик зрадів і швидко стрибнув у човен. Човен зловив хвилю і поплив на глибочінь. Сіть опустилася у зеленаво-блакитні води. Ерік плескав у долоні, коли бачив, як сріблясті рибини запливали у сіть.

— Гарний улов! Допоможи-но витягнути сіть, синку!

Ерік тягнув, тягнув з усіх сил. Але тягар переважив й Ерік упав у воду якраз у саму сіть.

"Нічого, — думав Ганс-рибак, швидко втягуючи сіть до човна. — Моя сіть міцна! Це моя люба Ґуендаліна сплела її своїми руками. Зараз витягну Еріка разом із рибою"

Сіть вийшла з води напрочуд легка. Посередині була велика діра. Погано позатягувані вузли порозв'язувалися, очка порозпускалися. А малий Ерік спочивав на дні фйорду.

— Ох! Якби ж я кожне очко плела з любов'ю! — плакала Ґуендаліна.

"Кожен день людина плете сіть вічності. Кожен день становить один вузлик. Ти можеш про

це не думати, але настане день рибалки і залежатиме він також від того, що сплетеш сьогодні".

БАЧИТИ БОГА

Одного разу могутній король скликав усіх чаклунів, мудреців та жерців свого королівства, жадаючи, аби вони показали йому Бога. їм загрожувала найстрашніша кара, якщо не потрафлять цього зробити. Бідолахи у відчаї рвали на голові волосся, не знаючи, що діяти. Тоді з'явився один пастух, який пустив вістку, що може дати собі раду з цим завданням.

Його відразу представили королю. Пастух вивів короля на терасу.

— Подивись на сонце! — сказав він.

За якусь хвилину король затулив очі і вигукнув:

— Ти що, хочеш, аби я осліп? О Господи!

— Сонце — це лише малесенька частинка Творця, — відповів йому тоді пастух, — ба навіть не одна іскра Його сяєва... Як же ти можеш сподіватися, що твої очі уздрять Його самого?

Щодня учень ставив одне і те саме питання:

— Як мені знайти Бога?

І щоденно отримував від свого учителя ту саму таємничу відповідь:

— Ти повинен цього хотіти.

— Але ж я прагну Його усім своїм серцем. Чому ж не знаходжу?

Якось учитель разом із учнем купалися в ріці. Раптом учитель вхопив хлопця за голову і занурив його цілого у воду і досить довго не відпускав. Бідолаха у цей час тільки розпачливо борсався, намагаючись вивільнитися.

Наступного дня учитель спитав:

— Чому ж бо ти так сіпався, коли я тримав тебе під водою?

— Бо мені страшенно бракувало повітря.

— От коли тобі буде дарована благодать так само відчувати потребу у Господеві — неодмінно знайдеш Його.

ПОСТАНОВИ

Один хлопець, нахилившись над столом, записував свої постанови. Його мати у той час прасувала білизну.

"Коли побачу когось, хто потопає, — писав хлопчина, — то відразу кинуся у воду, аби допомогти йому. Якщо загориться дім, виноситиму з вогню дітей. Коли трапиться землетрус, без жодного страху піду серед будинків, що валяться додолу, рятувати людей. А потім усе своє життя присвячу бідним цілого світу".

За якийсь час він почув голос мами:

— Синку, будь такий добрий, спустися до крамнички і купи хліба.

— Мамо, хіба ти не бачиш, що надворі дощ? — з докором поспитав син.

Скільки уже було таких "хотів би" у нашому духовному житті...

Одна дванадцятилітня дівчинка записала якось у своєму щоденнику: "Ми є людьми майбутнього, отож повинні поліпшувати ситуацію. Найгірше — це нічого не робити і дивитися, як той бідний світ розпадається на друзки. Кричимо: "Хай живе мир!" — і ведемо війну. Повторюємо: "Геть наркотики!" — і ще більше торгуємо ними. Проголошуємо: "Ні — тероризму!" — і вбиваємо невинних. Хіба ж неможливо припинити усе це?

Хочу тобі сказати: якщо тебе справді засмучує ненависть у світі, не плач і не втрачай надії, а зроби щось, хай навіть маленьке!"

Зроби щось, хай навіть маленьке.

ПРИГОДА З ЇЖАКАМИ

Якось улітку сімейство їжаків поселилося у лісі. Погода стояла чудова, було гаряче і їжаки цілий день гралися у затінку дерев або пустували на полях поблизу лісу, бавилися у хованки поміж квітів, ловили мушок, аби підживитися, а коли приходила ніч, засинали на купках моху поблизько нірок. Та ось одного дня вони побачили, що листя з дерев уже опадає. Наближалася осінь! Листки падали і падали. Їжаки бавилися, ганяючись за ними. Тим часом ночі ставали щораз зимніші і їжаки спали, вкриваючись сухим листям. Холод наступав із кожним днем. Часом на річці вже місцями можна було побачити лід. Невдовзі сніг присипав опале листя. Їжаки тремтіли від холоду цілісінькими днями, а й уночі не могли стулити ока, так було зимно.

Увечері вирішили притулитися одне до одного, щоби зігрітися, але у ту ж мить розбіглися на всі боки: голками лише зранили собі носики і

лапки. Знову несміливо наблизилися одне до одного, та на цей раз покололи писочки. Ще і ще збігалися вони докупки, і кожен раз історія повторювалася.

Їм конче треба було знайти спосіб, аби бути близько одне до одного: птахи грілися, тулячись докупи, так само робили кролики й чинші звірята.

Відтак вони делікатно, поволі, кожного вечора наближалися одне до одного, аби зігрітися, але не поколотися. Вони дотримувалися стількох заходів безпеки. Нарешті відшукали відповідний спосіб.

Пориви вітру вже їм не заважали. Тепер вони могли спати усі разом і в теплі.

Чи не здається тобі, що мали б існувати так само "Десять заповідей сердечності"? Вони могли б виглядати приблизно так:

Позаяк сердечність можлива, не існує жодної причини, аби обходитися без неї.

Щодня бодай трохи розмовляйте одне з одним.

Безнастанно намагайтеся ставати ліпшими.

Поважайте себе.

Виявляйте співчуття до інших.

Будьте увічливими. Любов не припускається поганих манер.

Відкривайте у людях добрі і гарні риси, навіть тоді, коли вони роблять усе, аби це приховати.

Не бійтеся розходжень і сварок: лише мертві г байдужі ніколи не входять у суперечку.

Не дозволяйте, аби вами оволодівали роздратування і щоденна суєта.

Усміхайтеся! Це підтримує працю серця й оберігає перед прикрощами.

КРИНИЦЯ

В одному мусульманському селі у Ливані кілька осіб прийняли хрещення. Перед ними відразу зачинилися двері спільноти. Охрещені чоловіки більше не могли проходжуватися на майдані, аби разом з іншими курити тютюн та вести розмову. Жінки не могли разом з іншими брати воду з криниці. Відтак християни були змушені викопати для себе нову криницю.

Та ось у селі геть висохло джерело. Християни відразу запросили односельчан приходити і брати воду з їхньої криниці.

Ба більше, на своїх будинках вони почепили таблички з написами: "Тут мешкають християни".

Кожен знав, що в такому домі йому завше подадуть руку допомоги.

Нарешті, всі ви будьте однієї думки, співчутливі, братолюбні, милосердні, смиренні. Не платіть злом за зло чи лайкою за лайку, а навпаки, благословляйте, бо ви на те покликані, щоб успадкувати благословення. [...] Господа Христа святіть у ваших серцях, завжди готові дати відповідь кожному, хто у вас вимагає справоздання про вашу надію.

(Перше послання апостола Петра, 3, 8-15)

МИША

Якось одна чемна і добре вихована мишка, що мала симпатичний домашній вигляд, відчайдушно тікаючи від кота, опинилася у пивниці багатої вілли. Там було зовсім темно і мишка впала до якоїсь дивної калюжі. Це був добрий коньяк, що витік через попсутий отвір дубової бочки. Мишка несміливо лизнула дивну рідину. Смак їй сподобався. Це було щось міцне та запашне і гріло горло, мов вогонь.

Коли вона "випила" цілу калюжу, то нараз випросталася, вдарила себе лапками у груди, скорчила грізну міну і заволала: "І де той кіт?"

Дуже багато людей у нашому часі мають хіба що мишачу відвагу.

ПІД ПІЧЧЮ

Молодим людям, які приходили до нього вперше, раббі Бунам розповідав історію вчителя Езекії, сина Єкеля, що з Кракова.

По багатьох роках тяжкої праці (що, проте, зовсім не порушило його віри в Бога), йому приснився сон, ніби він мусить податися до Праги, аби там, під мостом, що провадить до королівського палацу, шукати скарб. Коли той сон повторився утретє, Езекія рушив у дорогу і пішо добрався до Праги. Але міст охоронявся денно і нічно, отож Езекія не міг здобутися на відвагу розпочати пошуки скарбу у вказаному місці.

Проте він щоранку приходив до моста і ходив коло нього аж до вечора. Врешті капітан сторожі, помітивши його мандрівки, наблизився до нього і приязно поспитав, чи той не загубив бува чогось тут або, може, на когось чекає. Езекія оповів тоді йому свій сон, що привів його аж сюди, у такий далекий край.

Капітан зайшовся сміхом:

— І ти, горопахо, повірив у сон і прийшов сюди пішака? Ох! Далеко ж ти зайдеш, коли так віритимеш у сни. Уяви собі, що якби я вірив у сни, то так само мав би пертися зараз аж до Кракова, до хати якогось жида Езекії, сина Єкеля, аби шукати скарбу під його піччю! Езекія, син Єкеля. Ось, уявляю собі, як я іду і перевертаю всі будинки у місті, де половина жидів має ім'я Езекія, а друга половина Єкель!

Капітан засміявся знову.

Езекія ґречно попрощався з ним і рушив назад додому. Коли повернувся, одразу взявся шукати під піччю і — знайшов там скарб. Відкопав його, подякував Господеві і збудував у своєму місті синагогу.

Рабини охоче розповідають про одного вчителя, який ще за життя зажив великої слави. Кажуть, що сам Бог якось звертався до нього за порадою.

— Хочу побавитися в хованки з людством. Я питав уже ангелів, де найліпше сховатися. Дехто твердить, що найбільше для цього надаються глибини океанів. Інші ж кажуть, що вершина найвищої гори. Ще інші — що зворотний бік місяця або далека зоря, бо їх не видно із землі. А ти, що ти на це скажеш?

Учитель відповів:

— Сховайся, Господи, у серці людському. Це буде останнє місце, про яке вони подумають.

МОВЧАННЯ

Один чоловік прийшов до монаха пустельника. Він спитав його:

— Чого вчить тебе це життя у мовчанні? Монах, Ідо саме набирав води з криниці, відповів своєму гостеві:

— Подивись на дно цієї криниці. Що ти бачиш? Чоловік зазирнув до колодязя.

— Нічого не бачу, — відповів. Якийсь час монах стояв непорушно, а тоді знову звернувся до гостя:

— Подивись тепер! Що бачиш у колодязі? Чоловік глянув і сказав:

— Зараз бачу себе, своє відображення у воді. Монах пояснив:

— Коли я занурив відро, по воді пішли хвилі. А зараз вода спокійна. Подібним є і результат мовчання: людина знаходить себе саму.

"Коли я не можу дати собі раду зі собою, сідаю біля своєї бабці, яка часто плете щось спицями... Моя бабця пахне лавандою, п дихання повільне, спокійне. Час від часу вона піднімає очі й усміхається. Але звичайно вона просто плете і... дихає... Мені тоді здається, що заколисує мене..."

(Амеля, 14 років)

Сьогодні знайди собі спокійний куточок і дозволь, аби тебе заколисала тиша.

ПРИЯТЕЛІ І ВЕДМІДЬ

Двоє приятелів ішли якось дорогою, що вела через темний небезпечний ліс. Раптом із хащів, із грізним риком, перед ними вискочив величезний ведмідь. Один із хлопців, перелякавшись, одразу видряпався на дерево і сховався поміж гілками. Другому не вдалося накивати п'ятами. Побачивши, що утекти від дикого звіра неможливо, він упав на землю і вдав зі себе мертвого. Хлопець — бо знав, що ведмеді не їдять мертвеччини.

Ведмідь наблизився до нього, понюхав, відтак заревів і спробував писком перекинути. Бідолаха з усіх сил затримував подих. Ведмідь і справді вирішив, що той мертвий, та й відійшов.

Другий приятель, побачивши, що ведмідь зник у хащах, зліз із дерева і спитав друга:

— І що тобі шепотів ведмідь на вухо?

— Він сказав мені, аби я більше не рушав у дорогу з приятелями, які, замість допомогти у небезпеці, дають драла.

Любов вимагає забути про себе, вимагає довіри, що сяє, але не осліплює, вимагає цілковитої самовіддачі. Доведеться заплатити за всі невимовлені слова, за знехтувані почуття, за безсонні ночі.

Треба буде врешті здати собі справу з наших страхів і нашої скупості, що роблять неможливим справжнє почуття, із засліплення г пихи, що не дають нам злетіти.

Треба буде усвідомити собі усі наші нездійснені жести, наші сльози, які ми мовчки ковтали, любов, якою ми нікого не зігріли, наші невиконані обіцянки і наш утрачений час.

СПІВПРАЦЯ

На сходах чоловік і дружина моцувалися з тяжкою комодою. Це побачив брат дружини.

— Я вам допоможу, — сказав. І вхопився за другий бік комоди.

За кілька хвилин ніхто уже не мав сили зрушити комоду навіть на сантиметр, отож усі троє зупинилися відпочити на якусь хвилину.

— Але ж важко було піднімати ту комоду! — вимовив швагер.

Чоловік із дружиною вибухнули сміхом:

— Та ж ми хотіли знести її додолу!

Друзі не дивляться одне одному в очі. Вони разом дивляться в одному напрямку.

Пара, що збиралася вступити у шлюб, питала усіх:

— Що нам робити, аби наше кохання тривало завжди?

Учитель відповів:

— Разом любіть інших.

СКЛАДАНКА

Якось, коли дружини не було вдома, відомий торговець мусив залишитись пильнувати своїх пустотливих дітей. Він саме мав щось залагодити, щось доволі важливе, але двоє шибеників не давали йому спокою ані на хвильку.

Він намагався вигадати якусь забаву, аби зайняти дітей бодай на хвилю. Отож батько вирізав зі старої книги мапу світу, на якій країни були позначені різними кольорами, потяв на дрібненькі шматочки і дав дітям, аби ті склали її заново. Він гадав, що це займе їм щонайменше кілька годин.

Проте через п'ятнадцять хвилин діти прийшли до нього уже з акуратно складеною мапою.

— Як вам вдалося так швидко дати собі раду? — спитав здивовано батько.

— Це було легко, — відповів старший. — На звороті зображено людську постать. Ми звернули на це увагу, ну а мапа світу склалася сама собою.

Один мудрий чоловік не раз казав:

"У молодості я був революціонером, і всі мої молитви до Бога звучали приблизно так: "Господи, дай мені сили, щоби змінити світ!" Коли я сягнув зрілого віку і здав собі справу, що ось минула вже половина мого життя, а я так нічого й не досягнув, то змінив свою молитву: "Господи, допоможи змінити тих, що мене оточують, — просив я. — Мою родину, моїх приятелів — і буду задоволений".

Та зараз, коли я вже старий і мої дні вже добігають кінця, починаю розуміти, який з мене дурень. Тепер моєю єдиною молитвою є прохання: "Господи, даруй мені благодать змінити себе самого". Якби я так молився від початку, то не змарнував би свого життя".

Якби кожен думав про те, щоб змінити самого себе, то цілий світ став би ліпшим.

ЯК УПІЙМАТИ МАВПУ

Мисливці на мавп вигадали геніальний і безвідмовний спосіб як їх упіймати. Знайшовши місце, де найчастіше збираються ці тварини, вони закопують у землю горщики з вузькою і довгою шийкою, але так, щоб видно було лише цей вузький отвір. А потім до начиння всипають жменю рису і ягід, якими полюбляють ласувати мавпи.

Мисливці ховаються, і мавпи підходять ближче. Цікаві від природи, вони з усіх боків розглядають горщики; коли ж помічають у них ще й

залишені смаколики, то негайно запихають досередини руку і жадібно горнуть їжу у жменю. Проте шийка начиння дуже вузька. Вільна долоня може прослизнути, а кулак, повний ласощів, видістати годі. І мавпа щосили смикає руку, намагаючись витягнути її з горщика.

Цього моменту якраз і чекають мисливці, що зачаїлися десь поблизу. Вони кидаються на мавп і ті стають легкою здобиччю. Хоча мавпи й запекло бороняться, та їм навіть на гадку не спадає розкрити долоню і висипати їжу, аби звільнитися.

Як то люди марнують життя, боячись розтулити долоню, у якій стискають те, що вважають за необхідне, а воно насправді ні до чого не придатне.

Мисливці, вишукані й усміхнені, дуже діяльні та винахідливі. Вони ховають свої пастки у яскравих часописах, на телевізійних екранах і на вулицях. І так виховуються люди зі стиснутими долонями та з вгаслими серцями.

Не забувай, що сказав Ісус:

"Не бійсь, маленьке стадо, бо вашому Отцеві вподобалося дати вам Царство. Продайте ваше майно й дайте милостиню. Зробіть собі гамани, що не старіються, невичерпаний скарб на небі, де злодій приступу не має, ні міль не точить. Бо де скарб ваш, там буде й ваше серце" (Євангеліє від Луки, 12, 32-34).

ЧЕРВОНА ЛАМПАДКА

Один протестант, під час прогулянки, зайшов зі своєю донечкою до католицького храму. Проте замість того, щоб милуватися творами церковного мистецтва, дівчинка зацікавилася червоною лампадкою, що палала біля табернакулюма.

— Татку, для чого тут ця лампадка? — спитала вона.

— Католики вважають, що всередині цієї скриньки перебуває Ісус у вигляді освяченого хліба. Лампадка нагадує всім про Його присутність, — щиро відповів батько.

За якийсь час батько з донькою пішли до своєї церкви на недільне богослуження. Дівчинка розглядалася довкола, потім потягла батька за рукав.

— Татку, а чому тут немає червоної лампадки?

— Бо для нас, протестантів, тут немає Ісуса, дитинко.

Дівчинка замружила очі, а потім, беручи тата за руку, вимовила:

— Татусю, ходімо до церковці, де є Ісус.

* У римо-католицькому храмі скринька, в якій зберігається Пресвята Євхаристія.

Чеснотливий парох з Арсу часто стрічав у церкві простого селянина, свого парафіянина. Той чоловік годинами нерухомо простоював навколішки перед табернакулюмом. Здавалося, що він навіть не ворушив губами.

Якось парох спитав його:

— Що ти робиш тут так довго?

— Просто… Він дивиться на мене, а я на Нього.

Пам'ятай: ти також можеш прийти до табернакулюма такий, який ти е. Обтяжений страхом, непевністю, неспокоєм, безладом, надіями і зрадами. Ти знайдеш дивовижну відповідь:

"Я тут!"

— Що буде зі мною, коли ніде немає жодної певності?

— Я тут!

— Не знаю, як відповідати, як реагувати, яке рішення прийняти у складній ситуації, що чекає на мене.

— Я тут!

— Шлях такий довгий, а я малий, змучений і самотній...

— Я тут!

ЗУСТРІЧ

Давня арабська легенда оповідає сумну історію про зброєносця багдадського халіфа.

Одного дня молодий зброєносець, геть засмучений, припав до ніг свого улюбленого володаря і попросив дозволу узяти бистрого мов орел скакуна.

— Для чого він тобі? — поспитав халіф.

— У саду я бачив Смерть. Вона робила мені знаки. На Вашому скакуні я втечу до Басори і там сховаюся серед торговиці. Смерть не знайде мене там.

Халіф дав хлопцеві свого скакуна. Зброєносець помчав галопом.

Халіф спустився до саду і побачив Смерть, що там чигала.

— Ти чого погрожувала моєму зброєносцеві? — поспитав він.

— Не погрожувала я йому, — відповіла Смерть, — а тільки підняла догори руки від здивування. Я спитала сама себе: чи ж це можливо, аби він був іще тут, коли маю з ним зустрітися за п'ять годин на торговиці у Басорі...

Яґин Таяма, старий славетний і надзвичайно шанований учитель володаря, не хотів прийняти до грона своїх учнів, що вправлялися у володінні мечем та стрілянні з лука, одного самурая. Як свідчить передання, той уже з дитинства вправлявся у боротьбі з думкою про власну смерть і цілком опанував мистецтво володіти собою.

— Чого ще я міг би тебе навчити? — мовив учитель, відхиляючи прохання кандидата. — Ти ж бо вже дійшов до самого серця мудрості: у мистецтві, яким володієш, криється будь-яке інше, в тому числі й мистецтво володіння мечем і стріляння з лука.

Звертаючись до своїх учнів, учитель додав:

— Хто знає смерть, знає життя. А хто легковажить смерть, легковажить життя.

МОНАХ БІДНИЙ І МОНАХ БАГАТИЙ

В одному місті було два монастирі: один дуже багатий, а другий страшенно бідний. Якось бідний монах прийшов до багатого монастиря, аби відвідати свого приятеля.

— Мій друже, певний час ми не зможемо бачитись, — сказав бідний монах. — Я-бо постановив відбути тривалу прощу, аби відвідати сто великих святинь. Будь зі мною у молитві, бо мені належить здолати стільки гір і стрімких рік.

— Що ти візьмеш зі собою у таку довгу й небезпечну подорож? — поспитав багатий монах.

— Хіба горня на воду і мисочку для рису, — з усміхом відповів бідний монах.

Другий монах дуже здивувався і суворо глянув на нього:

— Ти такий недалекоглядний, мій друже! Не можна бути аж таким нерозважним. Я також вибираюся на прощу до ста святинь, але не рушу з місця, аж доки не упевнюся, що маю при собі все необхідне для подорожі.

Минув рік. Бідний монах повернувся додому і поспішив відвідати свого заможного приятеля, щоб поділитися з ним великим і багатим духовним досвідом, який здобув під час прощі. А багатий монах признався:

— На жаль, я ще так і не зібрався в дорогу.

Один чоловік сидів у купе потяга. На кожній станції він уставав і заклопотано виглядав у вікно, потім знову сідав і зітхав, повторюючи назву станції.

Коли потяг минув уже чотири чи п'ять станцій, супутник занепокоєно спитав його:

— Щось не так? Мені здається, що Ви чимсь дуже схвильовані.

Чоловік глянув на нього і сказав у відповідь:

— Я вже давно мав би пересісти, бо їду не в тому напрямі. Але ж тут так зручно й тепло!

БИБІР ХУДОЖНИКА

Великий Леонардо да Вінчі погодився виконати фреску у трапезній монастиря Санта Марія делле Ґраціє у Мілані. Це мала бути сцена Тайної вечері Ісуса з апостолами.

Майстер хотів, аби ця фреска стала його найкращим твором, отож працював довго і старанно. Братія монастиря уже втрачала терпіння, проте праця просувалася дуже повільно.

Щоб зобразити лик Христа, Леонардо місяцями шукав натурника, чиє обличчя виражало б силу і чар, духовність і міць. Нарешті знайшов: художник надав ликові Ісуса рис Агнелла, щирого і чистого хлопчини, якого випадково стрів на вулиці.

Минув рік, і Леонардо знову міряв міланські вулиці у районі, що тішився недоброю славою, заглядаючи до сумнівних і підозрілих кнайп. Тепер-бо майстер шукав натурника для образу Юди-зрадника. Йому потрібне було обличчя, позначене неспокоєм і розчаруванням, обличчя людини, що здатна була зрадити найближчого друга. Провівши багато ночей серед різношерстих волоцюг, Леонардо знайшов-таки чоловіка, що був досконалим взірцем для Юди.

Він привів його до монастиря і взявся до малювання. Та ось майстер зауважив в очах натурника сльози.

— Чого ти плачеш? — спитав Леонардо, вдивляючись у його похмуре обличчя.

— Я — АҐНЄЛЛО, — прошепотів чоловік. — Той самий, з якого Ви малювали Ісуса.

• Нова революція у сфері косметики: гарна душа робить гарним і обличчя.

ЯКІ СЛОВА?

Один чоловік, стурбований критичним станом свого подружжя, звернувся за порадою до відомого психолога.

Психолог вислухав його і сказав:

— Тобі треба навчитися вислуховувати свою дружину.

Чоловікові та порада запала у серце. Він повернувся через місяць і повідомив, що вислухав кожне слово, яке говорила дружина.

Тоді психолог мовив, усміхаючись:

— А тепер повернися додому і вислухай те, чого вона не вимовила.

Які слова треба вповісти, аби викликати радість?

Які слова треба вповісти, аби подарувати щастя?

Чи треба вповісти дружбу і згоду?

Чи треба вповісти свободу?

А може, взяти тебе за руку?

Які слова вповісти, аби дарувати Любов?

Які слова вповісти, аби виявити співчуття?

Чи треба казати: "Кохаю тебе"?

Чи треба завжди говорити?

Чи треба казати так само: "Діти"?

А може, взяти тебе за руку?

Які слова треба вповісти? Які слова?

Коли ж нічого не кажу, коли ж мовчу?

Коли ж бо просто дивлюся на тебе,

Коли ж бо просто сміюся до тебе,

Тоді моя рука сама бере твою.

І ти почуєш ці слова в моїм мовчанні.

Блондайн

(19 років, померла від раку кістки)